

UPLATNENIE ABSOLVENTOV FAKULTY PRÍRODNÝCH VIED UKF NA TRHU PRÁCE

Gabriela Czaková

Fakulta prírodných vied UKF Nitra, Katedra geografie a regionálneho rozvoja,

Tr. A. Hlinku 1, 949 74 Nitra

e-mail: gczakova@ukf.sk

Úvod

Uplatnenie absolventov na trhu práce je jedným z významných indikátorov efektívnosti vzdelávacieho procesu na vysokých školách. Informácie zamerané na túto oblasť môžu výrazne prispieť k riadeniu rozvoja vysokých škôl, a to tak z úrovne ministerstva školstva, ako aj z pozície manažmentu samotných vysokých škôl. Takéto informácie môžu zároveň prispieť k motivácii uchádzačov o vysokoškolské štúdium pre výber takých študijných odborov, ktorých je na trhu práce nedostatok. Problematike uplatnenia sa na trhu práce by sa mala preto venovať kontinuálna pozornosť.

Cieľ a metodika

Cieľom príspevku je poukázať na uplatnenie absolventov FPV UKF na trhu práce na základe ich štúdia na uvedenej fakulte. Základom pre dosiahnutie cieľa bolo získanie poznatkov o názoroch absolventov, o ich spokojnosti so štúdiom resp. s vybavenosťou fakulty, o ich odbornej pripravenosti, praktických vedomostiach a skúsenostiach.

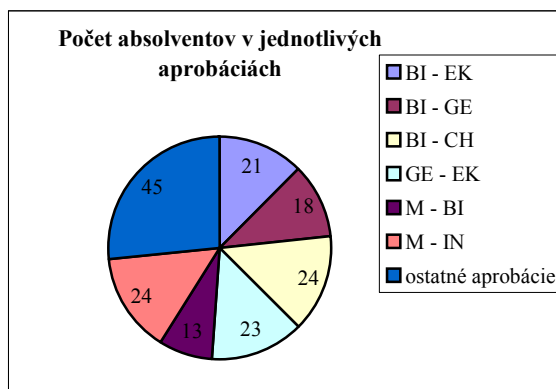
Uplatnením absolventov sa zaoberali viacerí autori. Informácie možno nájsť v práci od Bielikovej, M. (1995), Czakovej, G. (2005), Krajča, E. (1992), resp. od Zvalovej, M. (1996).

Základné informácie o Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre nám poskytla publikácia od Andrušku, P. (1999).

Podkladové údaje boli získané dotazníkovou metódou. Prieskum tvorili absolventi učiteľského štúdia, ktorí na FPV UKF v Nitre doštudovali v rokoch 2001 – 2003. Z celkového počtu 534 absolventov učiteľského štúdia prijala spoluprácu na výskume 168 absolventov, čo predstavuje 31,5%. Počet absolventov jednotlivých aprobácií je vyjadrený v tabuľke č. 1 a v grafe č. 1.

Tabuľka č. 1 a graf č. 1: Počet absolventov v jednotlivých aprobáciách:

Aprobácie	odpovede absolventov	
	počet absolventov	
	abs.	%
BI - EK	21	12,5
BI - GE	18	10,7
B - CH	24	14,3
GE - EK	23	13,7
M - BI	13	7,7
M - IN	24	14,3
ostatné aprobácie	45	26,8
spolu	168	100

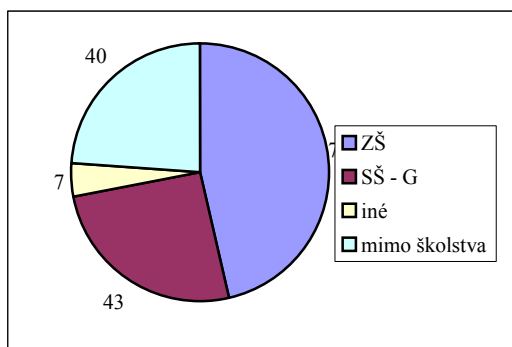

Ostatné aprobácie: BI – neuč., BI – Psy, BI – TV, F – CH, F – IN, IN – AJ, IN – EK, IN – GE, IN – CH, IN – NJ, M – AJ, M – EK, M – F, M – GE, M – Tech,

Uplatnenie absolventov FPV UKF v Nitre na trhu práce

V tejto časti príspevku nás zaujímalo, ako sa absolventi uplatnili v praktickom živote. Je všeobecne známe, že priemerné mzdy pedagógov v školstve sú nízke a mnoho začínajúcich absolventov hľadajú miesto mimo školstva. Za povšimnutie však stojí, že zamestnanosť absolventov učiteľského štúdia je pomerne vysoká, hoci mnohí opúšťajú svoj vyštudovaný odbor a robia prácu, ktorá nemusí vyžadovať vysokoškolské vzdelanie.

Zaujímalo nás, či bývalí absolventi FPV *pracujú v školstve alebo mimo neho.*

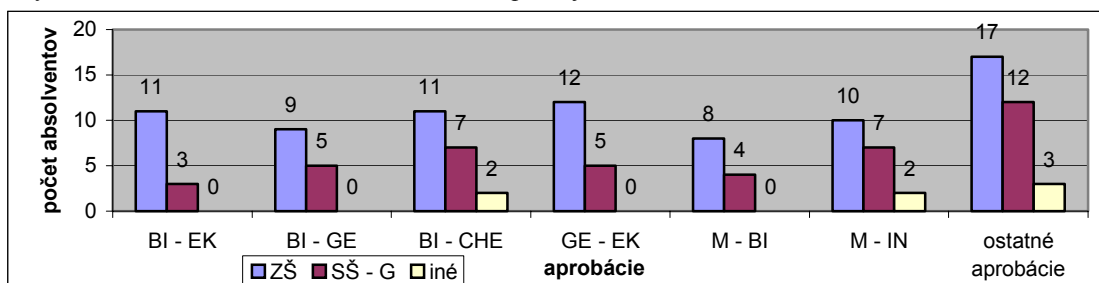

Graf č. 2: Práca v školstve a mimo školstva

Zistili sme, že zo 168 absolventov pracuje v školstve 128, čo je 76,2% a z toho 78 absolventov – 60,9% pracuje na základných školách, 43 absolventov – 33,6% na gymnáziách a zvyšný počet pracuje na iných školách. Mimo školstva pracuje 40 absolventov (graf č. 2).

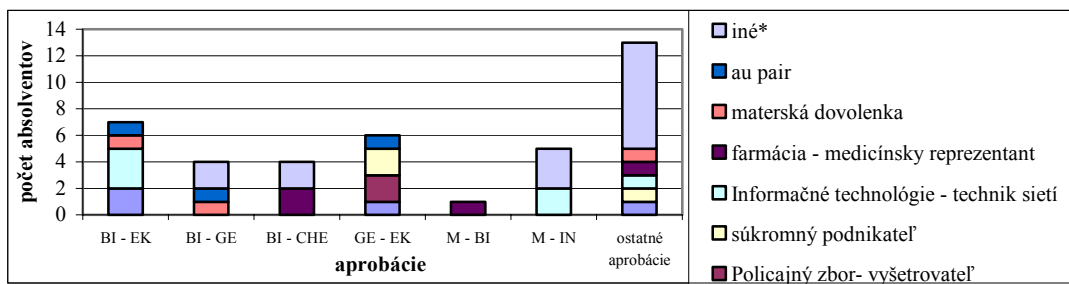
Podľa grafu jednotlivých aprobácií je jasné, že väčšina respondentov pracuje na ZŠ (graf č. 3).

Graf č. 3: Po ukončení štúdia FPV UKF v Nitre pracujete v školstve

Na základe predchádzajúcej otázky sme zistili, že 40 absolventov (23,8%) pracuje mimo školstva. Podarilo sa nám zistiť aj to, kde sa uplatnili (graf č. 4).

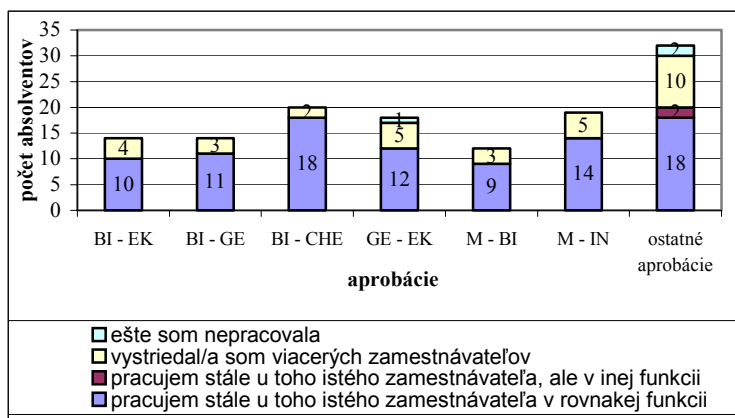
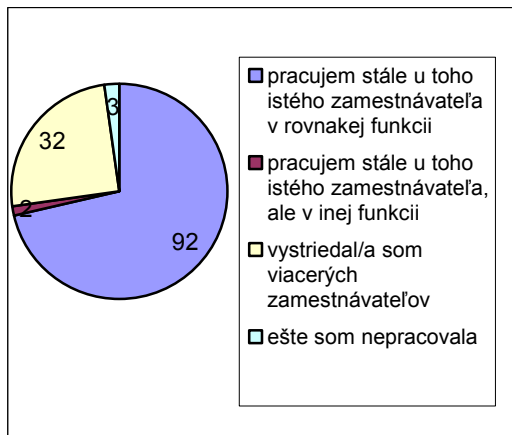
Graf č. 4: Po ukončení štúdia FPV UKF pracujete mimo školstva :

*sociálny pracovník, poradca v Orange SR, poradca v T-mobile SR, Železničná spoločnosť, Všeobecné finančníctvo, Prekladateľstvo, Neziskový mimovládny sektor (3. sektor) - nadácia, projektový manažér, ekonóm poisťovníctva, odborný programátor – analytik, Energetika - SSE, a.s., technický pracovník

Z aktuálnej situácie vieme, že mnoho učiteľov necháva miesto svojho pracoviska kvôli zlej finančnej situácii, ďalšiemu vzdelávaniu, zmene trvalého bydliska a aj kvôli zatváraniu ZŠ a SŠ. V ankete nás zaujímalo, že v koľkých organizáciách absolventi FPV pracovali. Z grafov č. 5 a 6 vyplýva, že väčšina respondentov zostalo pracovať u toho istého zamestnávateľa a v tej istej funkcii.

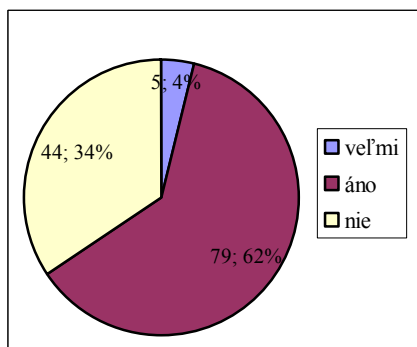
Graf č. 5 a graf č. 6: V koľkých organizáciách ste pracovali po absolvovaní vysokej školy?

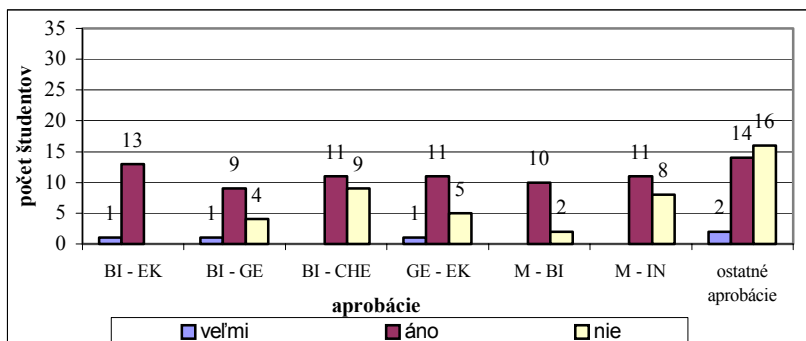

Spokojnosť absolventov so štúdiom a vybavenosťou na FPV UKF v Nitre

V tejto časti prieskumu sme sa zamerali na spokojnosť absolventov so štúdiom a vybavenosťou na FPV UKF v Nitre. Podľa grafu č. 7 môžeme zdôrazniť, že 62% absolventov bolo spokojných so štúdiom na FPV UKF. Najvyššiu spokojnosť (92,8 %) vyjadrili absolventi aprobácie BI - EK. Ostatné aprobácie vyjadrili tiež vyššiu spokojnosť ako nespokojnosť (graf č. 8).

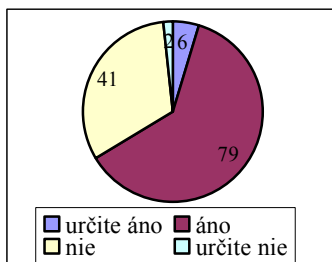
Graf č. 7 a graf č. 8: Boli ste spokojní so spôsobom štúdia na FPV UKF?

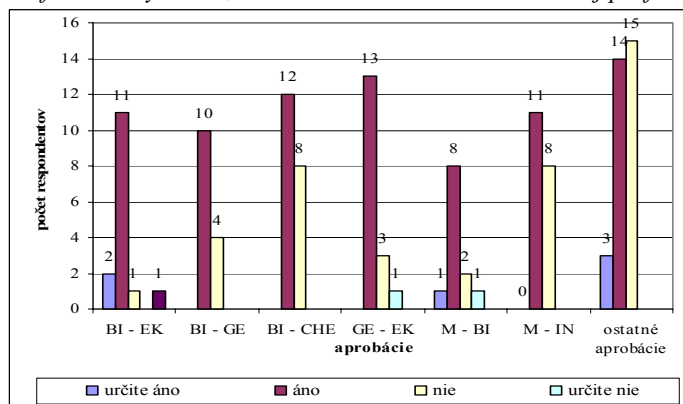
Až v skutočnej praxi si bývalí absolventi uvedomujú, či ich zvolená škola dostatočne pripravila pri vykonávaní svojho povolania. Ako sa k pripravenosti vyjadrili absolventi sme zistili prostredníctvom nasledujúcej otázky našej ankety. Chceli sme vedieť, či podľa ich mienky ich *FPV UKF v Nitre dostatočne pripravila v profesii*.

Graf č. 9: Myslíte si, že *FPV UKF v Nitre Vás vo Vašej profesii dostatočne pripravila?*

79 absolventov si vybralo odpoveď áno a len 6 – ti odpoveď určite áno. Až 41 absolventov z celkového počtu 128 majú názor, že ich *FPV* nepripravila dostatočne do skutočnej praxe, čo predstavuje 32% (graf č. 9).

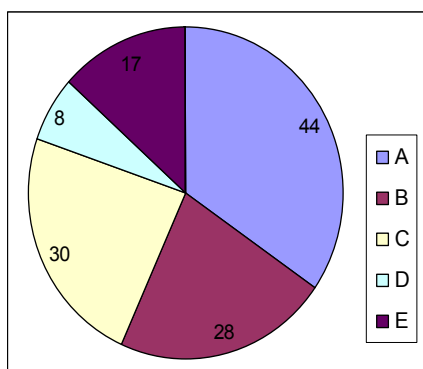
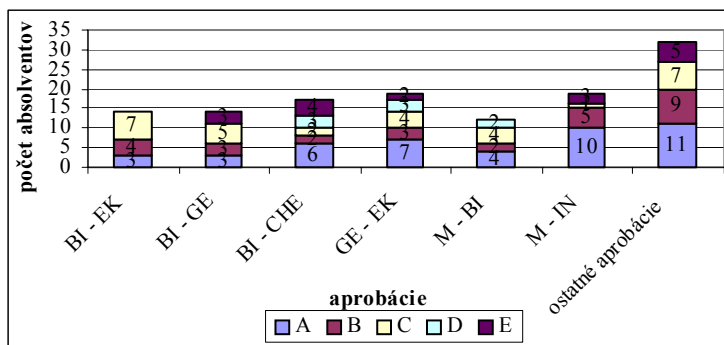
Graf č. 10: Myslíte si, že *FPV UKF v Nitre Vás vo Vašej profesii dostatočne pripravila?*

Podľa grafu č. 10 sa dostatočne pripravení cítia študenti vo všetkých aprobáciách okrem ostatných aprobácií. Tam sa o jedného absolventa cítia viac nepripravení. V kombinácii M – BI sa našiel aj jeden absolvent, ktorý sa necíti pripravený vôbec.

Človek si až v praxi uvedomí, v ktorých oblastiach treba vedomosti rozšíriť, čo by ešte bolo dobré vedieť, alebo k čomu by sa ešte trebalo priučiť. V nasledujúcej otázke sme chceli vedieť, čo bývalým absolventom *FPV UKF v Nitre* v štúdiu učiteľstva chýbalo. Zistili sme, že väčšine chýbala v štúdiu prax a využitie poznatkov v praxi (graf č. 11 a graf č. 12).

Graf č. 11 a graf č. 12: Z hľadiska prípravy učiteľa Vašej aprobácie Vám chýbalo v štúdiu:

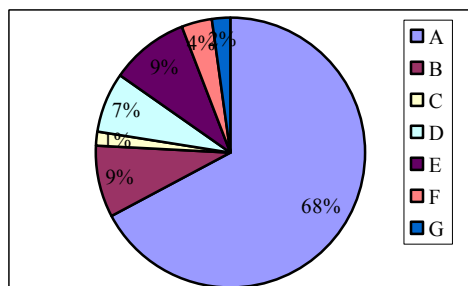

- A - využitie poznatkov v praxi, prax,
- B - konkrétne príklady a pokusy,
- C - viac didaktiky a podpora CJ,
- D - nič,
- E - nevyjadrili sa

Už sme sa viackrát zmienili o spokojnosti respondentov po štúdiu na FPV UKF v Nitre. Táto spokojnosť sa odráža aj v praxi. V anketе sme chceli vedieť, či by si absolventi opäť vybrali tú istú aprobáciu, tú istú fakultu, resp. niečo iné.

Ich odpovede vyjadruje graf č. 13, podľa ktorého je jasné, že až 68% absolventov by si zvolilo rovnakú fakultu a rovnaký odbor, ktorý študovali.

Graf č. 13: Pokiaľ by ste mohli znovu opakovať voľbu svojej vzdelávacej dráhy, aký variant by ste si pre svoje štúdium vybrali?

- A - Rovnakú fakultu a rovnaký odbor, aký ste študovali
- B - Rovnakú fakultu, ale iný odbor
- C - Inú fakultu
- D - Inú VŠ ako som vyštudoval/a, ale rovnaký, resp. príbuzný odbor
- E - Úplne iné VŠ zameranie
- F - Po absolvovaní SŠ by som nastúpil/a do zamestnania
- G - Iný spôsob vzdelávania

Ďalej sme sa zamerali na vyjadrenie názorov absolventov na výučbu na Fakulte prírodných vied, na úroveň, vybavenosť, kvalitu výučby fakulty, kvalitu výučby učiteľov a pod. Absolventi si vybrali podľa daných možností 1 – 5, kde 1 – 5 vyjadruje:

1 – určite súhlasím,

2 – skôr súhlasím

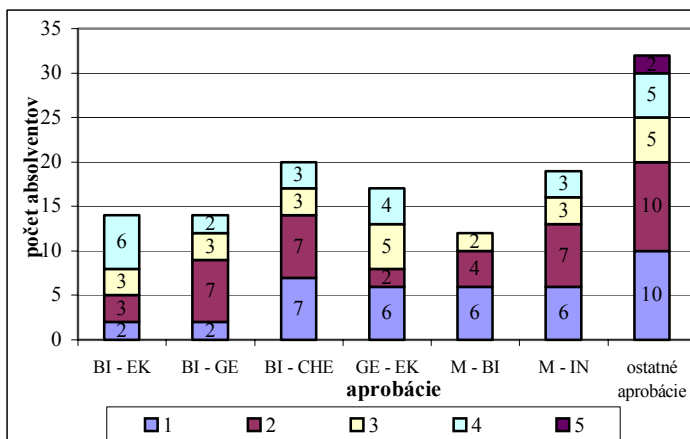
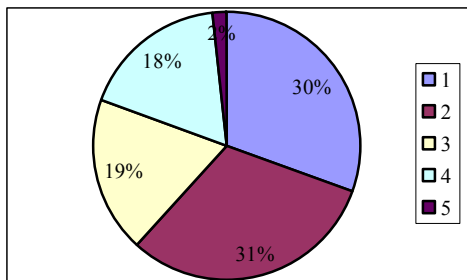
3 – ani súhlas, ani nesúhlas,

4 – skôr nesúhlasím,

5 – určite nesúhlasím.

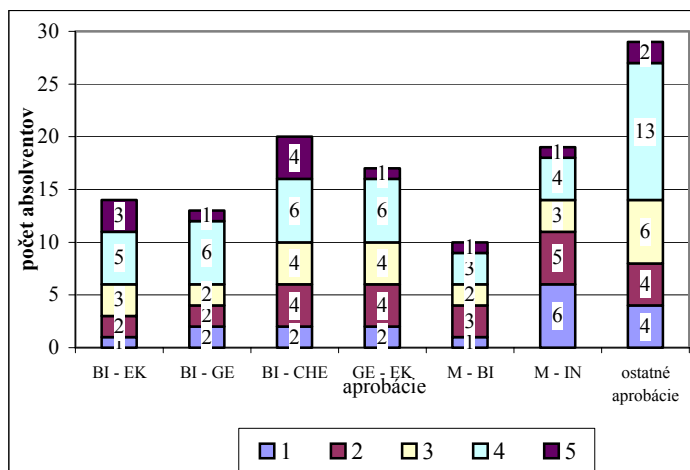
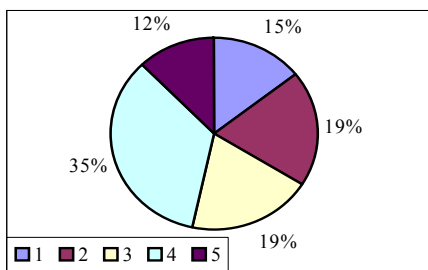
Názory absolventov sme vyhodnocovali podľa tejto postupnosti:

a) *Výučba je príliš teoretická, pre prax málo využitelná*

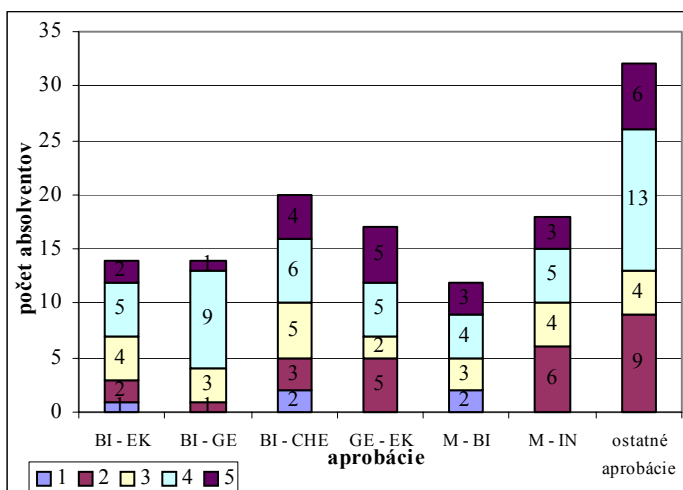
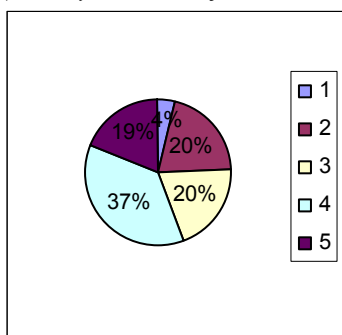
Z grafov je jasné, že pre viac ako 61% respondentov je výučba ťažko použiteľná v praxi.

b) *Obsahuje zastarané poznatky, ťažko použiteľné v praxi.*

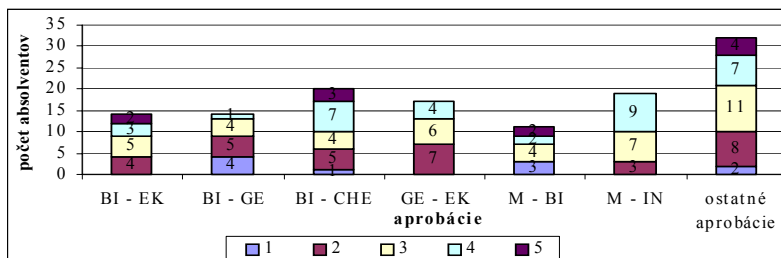
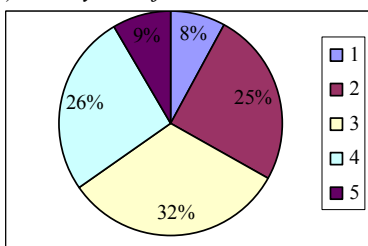
Viac ako 47% respondentov si nemyslí, že by výučba na FPV UKF obsahovala zastarané poznatky.

c) Pre výučbu existuje dostatok zodpovedajúcej literatúry

S týmto výrokom väčšina respondentov nesúhlasí.

c) Výučba je náročná na domácu prípravu

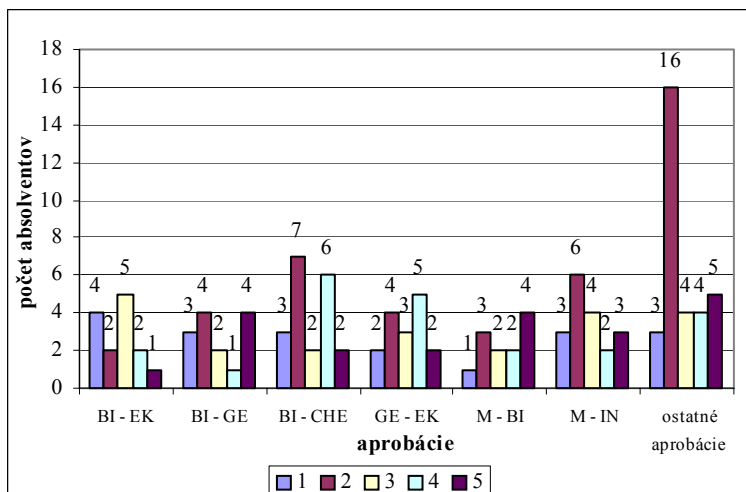
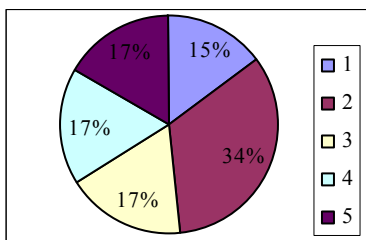

Náročnosť výučby si uvedomuje 33% respondentov, 32% s výrokom súhlasí aj nesúhlasí.

Nakoniec sme objasnili názory absolventov na výučbu na Fakulte prírodných vied, na úroveň, vybavenosť, kvalitu výučby fakulty, kvalitu výučby učiteľov a pod. Absolventi si vybrali podľa daných možností 1 – 5, kde 1 – 5 vyjadruje:

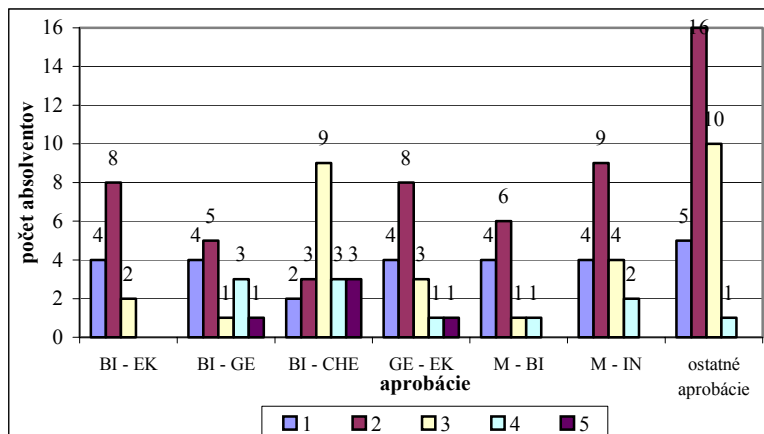
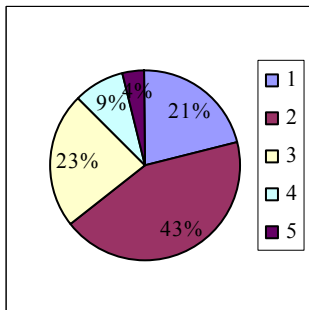
1 – určite súhlasím, 2 – skôr súhlasím, 3 – ani súhlas, ani nesúhlas, 4 – skôr nesúhlasím, 5 – určite nesúhlasím.

a) Spokojnosť s materiálnou technickou vybavenosťou fakulty.

S materiálnou technickou vybavenosťou fakulty je spokojných 49% absolventov, 17% sa nevyjadrili presne.

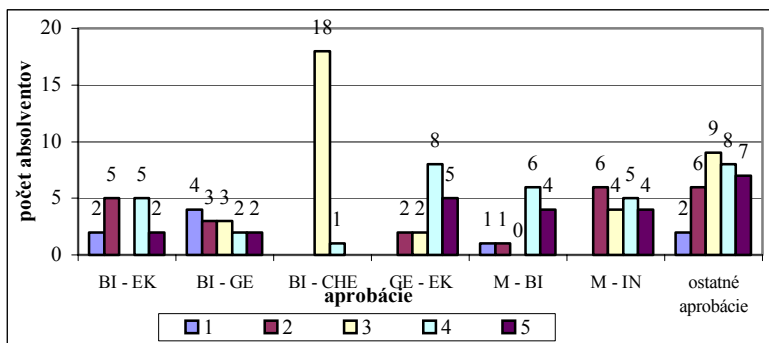
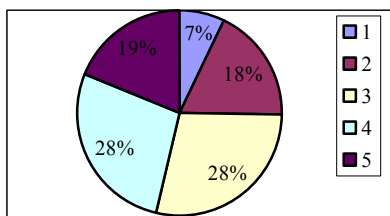
b) Spokojnosť s úrovňou väčšiny prednášok a seminárov

Z grafov je jasné, že respondenti boli s prednáškami a seminármi na FPV spokojní.

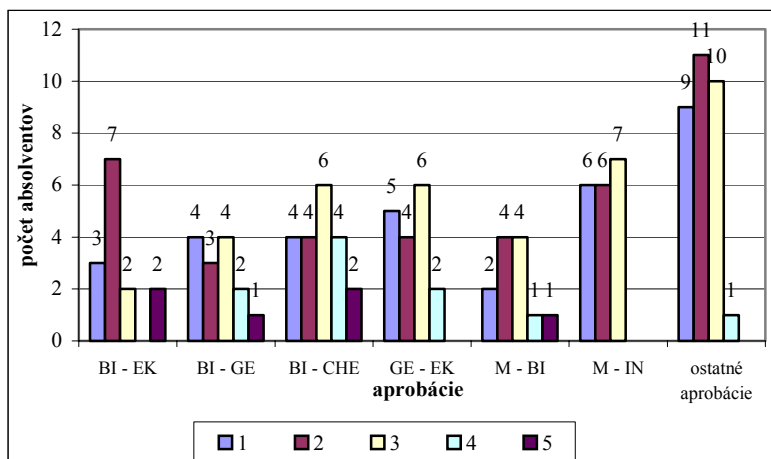
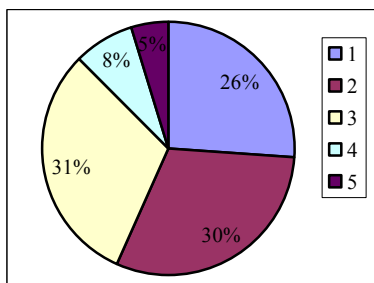

c) Spokojnosť so službou knižníc a informačných centier.

Služba knižníc a informačných centier vykazovala len 25% - ný spokojnosť.

d) Spokojnosť s komunikáciou s učiteľmi

Z grafov možno usúdiť, že nadpolovičná väčšina absolventov bola s komunikáciou s učiteľmi spokojná.

Záver

Príspevok bol zameraný na analýzu situácie absolventov FPV UKF v Nitre na trhu práce v rokoch 2001 – 2003. Z prieskumu sme zistili, že väčšina absolventov zostala pracovať v školstve a hoci nejaká časť pracuje mimo školstva, len štyria, z celkového počtu 168 absolventov, sú nezamestnaní. Väčšina absolventov bola spokojná so spôsobom štúdia na FPV, zistili, že ich FPV UKF dostatočne

pripravila do praxe a pokiaľ by mohli znovu opakovať voľbu svojej vzdelávacej dráhy, zvolili by si opäť rovnakú fakultu a rovnaký odbor štúdia. Pozitívne posúdili výučbu v absolvovanom odbore a spokojne sa vyjadrili aj k rôznym stránkam štúdia, napr. ku komunikácii s učiteľmi, k úrovni prednášok a seminárov i k materiálno – technickej vybavenosti fakulty. Naopak, spokojnosť nevyjadrili k dostupnosti literatúry, ktorá ich mala viesť počas celého štúdia. Podobne to bolo aj s úrovňou knižníc a informačných centier, mnoho absolventov vyjadrilo aj nespokojnosť s teoretickými poznatkami, ktoré sa podľa nich ťažko aplikujú v praxi. Preto by bolo vhodné zaviesť viaceré nové inovačné trendy, ktoré by skvalitnili nielen štúdium na Fakulte prírodných vied UKF, ale skvalitnili aj technickú, resp. materiálnu vybavenosť FPV. Absolventi by prijali viac praktických skúseností, dostatočný priestor jazykovej výučbe, či študijné pobyty v zahraničí.

Literatúra

- ANDRUŠKA, P. 1999. 40 rokov Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. 1. vyd. Nitra: UKF, 1999. 110 s. ISBN 80-8050-244-7
- BIELIKOVÁ, M. 1995. Uplatnenie absolventov technických vysokých škôl na trhu práce. In: Mládež a spoločnosť, roč. 1, 1995, č. 4, s. 35 – 40
- CZAKOVÁ, G. 2005. Absolventi FPV UKF na trhu práce. Diplomová práca. Nitra: UKF, FPV, 2005, 159 s.
- KRAJČO, E. 1992. Absolventi na trhu práce. In: Rodina a škola, roč. 39, 1992, č. 8, s. 2 – 3
- ZVALOVÁ, M. 1996. Uplatnenie absolventov učiteľského štúdia na vysokých školách (absolventský ročník 1994) – situácia po roku od 1. etapy výskumu (pred ukončením dvojročného absolventského obdobia). 1. vyd. Bratislava: ÚIPŠ, 1996. 55 s.